

## 20 Informaatioherruus ja Kiinan sotilasstrategia

Äänitteen kesto: 29 min

### Litterointimerkinnot

sa-	sana jää kesken
(sana)	epävarmasti kuultu jakso puheessa tai epävarmasti tunnistettu puhuja
(-)	sana, josta ei ole saatu selvää
(--)	useampia sanoja, joista ei ole saatu selvää
, . ? :	kieliopin mukainen välimerkki tai alle 10 sekunnin tauko puheessa

---

[taustamusiikkia]

Miespuhujana: Kuuntelet Maanpuolustuskorkeakoulun Sotataidon ytimessä - podcastia. Jaksoissa sotataidon asiantuntijat keskustelevat ajankohtaisista yhteiskuntaan ja sen turvallisuuteen liittyvistä kysymyksistä.

[taustamusiikki loppuu]

Tommi Koivula: Tänään me keskustellaan Maanpuolustuskorkeakoulun podcastissa Kiinasta ja kiinalaisesta sotilastrategiasta. Mun nimi on Tommi Koivula ja mulla on mahdollisuus haastatella erikoistutkija, yhteiskuntatieteen tohtori Matti Purasta. Matin tuore tutkimus informaatio herruus - Kiinan sotilastrategiaa ja sodankuva kylmän sodan jälkeisellä aikakaudella on herättänyt jo paljon mielenkiintoa lukijakunnan piirissä. Matti tervetuloa.

Matti Puras: Kiitos kiitos.

Tommi Koivula: Joo. Sä oot tutkijana profiloitunut aika vahvasti Kiinan ja kiinalaisen strategiseen ajatteluun. Niin oikeastaan ensimmäinen kysymys siitä, että mimmosta se oikeastaan on se Kiinan tutkiminen? Millaisia (-) [0:01:07] taikka millaisia taitoja tarvitaan?

Matti Puras: Joo, Kiina on aika mielenkiintoinen tutkimuskohde monessakin mielessä ja kiinalainen strateginen ajattelu. Ja melko haastava myös. Mut mä sanoisin, että nykykiina, kun tarkastellaan, niin siihen sisältyy myöskin tiettyä niinkun etuuksia tai tämmösiä helpotuksia. Että haasteita ja haasteita ja etuja siihen sisältyvät.

Et jos nyt aloitetaan tästä haasteesta, niin luonnollisestikin Kiina on meille eurooppalaisille aika vieras ja ehkä vähän outokin kulttuuri. Et se sijaitsee kaukana maantieteellisesti ja henkisesti ja sillä on oma vuosituhansia vanha älyllinen traditionsa, joka on siellä muhinut niinku omassa eristyksissä pitkältikin niinkun ilman suurta vuorovaikutusta länsimaiseen ajatteluun. Niin tavallaan pelkästään se siihen kulttuuriin syventyminen ja perehtyminen ottaa oman aikansa ja toki siihen vaaditaan myös sitä kiinan kielitaitoa, mikä on se toinen melko merkittävä haaste. Se on hyvin erilainen kieli, kuin oikeastaan kaikki indoeurooppalaiset ja muutkin länsimaiset kielet ja kirjoitusjärjestelmä on haastava. Se on myöskin kieli johonka täällä Euroopassa ei kovin paljon törmää, jotenka sitä joutuu niinku omassa arjessaan väkisininkin ylläpitämään tietosesti, jos sitä haluaa... sen kielitaidon säilyttää. Eli tämmösiä kulttuuris-kielellisiä haasteita luonnollisestikin.

Sitten toinen tietysti on varmaan... haasteitten rypäs liittyy Kiinan poliittisen järjestelmän. Kun se on tämmönen autoritäärinen ja hyvin läpinäkymätön monoliittinen järjestelmä, niin sen tavallaan fasadin taakse näkeminen voi olla hyvinkin vaikeeta. Plus sitten se on myös hyvin massiivinen järjestelmä, että pelkästään tähän kommunistisen puolueeseen, joka sitä maata hallitsee, niin kuuluu lähemmäs 100 miljoonaa ihmistä, niin yritäpä siellä nyt pysyä perässä sitten, että missä mikäkin virkanimitykset menee ja kuka istuu milläkin pallilla. Niin se vaatii aika paljon aikaa ja energiaa.

Mutta samaan aikaan sitten, niinku sanoin, niin siihen sisältyy myös tiettyjä niinkun hyviä puolia tämmöseen autoritaariseen, monoliittiseen yhteiskuntaa tai ainakin sen tutkimiseen [naurahtaa]. Koska tavallaan autoritaarisessä järjestelmässä, esimerkiksi suuren johtajan tai (-) [0:03:27] puolueen johtajiston puhe on lähes koko pyhää sanaa. Eli kun kommunistinen puolue jonkun näkemyksen esittää ja kun sitä näkemystä toistetaan lehdistössä ja muissa medioissa, niin se voidaan ottaa silleen suhteellisen suhteellisen varmana signaalilla siitä, että tämä valtion strategia tai poliittinen ajattelu on kehittymässä tiettyyn suuntaan vaikkapa. Näin ollen niinkun seuraamalla tiettyjä lähteitä, vaikkapa Kommunistisen puolueen puoluediaa ja Kommunistiseenn puolueeseen linkittyviä julkasuja, niin voidaan päästä suhteellisen lähelle tai suhteellisen hyvin kiinni viralliseen ajatteluun. Eli tätä kautta niinku tämmösessä autoritäärisessä järjestelmässä on myös tutkijanäkökulmasta ihan semmosia helpottavia aspekteja, kun sitä vertaa sitten vaikka demokraattisen yhteiskunnan mielipiteitten laajaan kirjoon ja näkemysten laajaan kirjoon ja sen selvittämiseen.

Tommi Koivula: Okei. Tää sun tuore tutkimus on tosiaan nimeltään informaatio herruus - Kiinan sotilasstrategia ja sodan kuva kylmän sodan jälkeisellä aikakaudella. Mä mietin tätä informaatio herruutta. Mitä se tässä oikeastaan tarkoittaa? Tutkitko sä tässä ikään kuin informaatiovaikuttamista?

Matti Puras: Joo. Erinomainen kysymys ja moni muukin on vetäny semmosen johtopäätöksen tästä nimestä, että se keskittyis nimenomaan informaatiovaikuttamiseen, mutta se ei oikeastaan pidä paikkansa. Tämä termi on, tämä informaatio herruus on, se on aika suoraan kiinan kielestä käännetty. Ja se viittaa semmoseen tilaan sodankäynnissä, jossa on kyetty saavuttamaan saavuttamaan vastustajaa nähden tämmönen informaatio herruuden tila, jossa oma tilannekuva on parempi, ku vastustajan tilannekuva ja vastustajan tilannekuvaa pystytään jopa eri tavoin häiritsemään. Eli pystytään dominoimaan sitä taistelutilaa informaation kautta. Näkemään paremmin ja selkeämmin eri tilanteita ja sitä kautta sitten toimimaan ja reagoimaan nopeammin ja tarkemmin kun vastustaja.

Eli tämä liittyy tämä informaatio herruus tähän kiinalaisessa sotilasstrategiassa ja strategisessa ajattelussa 2000-luvulla kehittyneeseen ajatteluun informatiivisuudesta sodankäynnistä. Eli kiinalaisessa ajattelussa on todellakin n. 2000-luvun alusta lähtien, ehkä 90-luvun lopulta lähtien aikasintaan, ryhdytty ajattelemaan, että sodankäynnissä informaation hallinnasta on muodostunut ikään kuin se keskeisin ulottuvuus. Että kun aikaisemmissa sodissa ihmiskunnan historian alkuhämärästä aina tonne teolliseen aikaan asti olennaisempaa oli ehkä materiaalin ja tulivoiman määrä suhteessa vastustajaan. Informaatiosta oli totta kai hyötyä, se oli myös olennaista, mut se oli toissijaista niin kuin sen brutaaliin materiaaliin tulivoimaan. Niin tässä informatiivisuuden sodan ajattelussa, mikä on nyt Kiinassa vallannu alaa 2000-luvulla, nii asetelma kääntyny päinvastoin. Et itse asiassa se informaation hallinta on olennaisempaa kuin se materiaalin ja tulivoiman määrä, koska sen informaation avulla pystytään ohjailemaan sitten paremmin ja tarkemmin materiaalin ja tulivoiman käyttöä ja sitä kautta sitten niin... saavuttaa yliote tässä konfliktissa. Tähän liittyy myös ajatus siitä, että tämmösessä informaatiovaikuttamisessa sodankäynnissä olennaista ei ole enää sen vastustajan koko sotakoneiston ja yhteiskunnan hävittäminen maan tasalle, vaan ennemminkin sen vastustajan vastaavanlaisen tämmösen informaation tai sodankäyntijärjestelmän horjuttaminen ja ajaminen epätasapainoon.

Tommi Koivula: Eli jos ymmärsin oikein, niin kyse on enemmän tämmösestä sotataidollisesta ja sotilastrategisesta ikään kuin asiasta?

Matti Puras: Joo, joo, kyllä nimenomaan lyhyesti ja ytimekkäästi todettuna.

Tommi Koivula: Joo. Okei. Kun me tavalliset länsimaalaiset, jos näin voi sanoa, niin ajatellaan Kiinaa, niin meille tulee usein kaikenlaisia stereotyyppioita ja mielikuvia. Aatellaan, että Kiinalla on omaleimainen kulttuuri ja myöskin strategisessa

ajattelussa ne, jotka yhtään tuntevat kirjallisuutta, niin tunnistavat varmasti Sunzin taikka Mao Zedongin, tälläisiä kiinalaisia ajattelijoita. Niin oikeastaan kysymys niinkun siitä, mitä mieltä sä oot, että kuinka omaleimaista tällöinen kiinalainen sotilastrategia on?

Matti Puras: Joo, joo... Se on tiettyssä määrin omaleimaista, mutta tiettyssä määrin se on hyvinkin niinkun yhteensopivaa ihan tällöisen niin sanotusti länsimaisen ajattelun kanssa. Että usein todellakin tuntuu, että taipumuksessa on nähdä Kiina valtiona ja strategisena toimijana jotenkin hyvinkin erilaisena ja itämaisena ja hieman mystisenäkin toimijana. Et usein usein nimenomaan, niinku sanoit, et nostetaan Sunzin kaltaset ajattelijat esiin ja puhutaan, että Kiina pyrkii omalla toiminnallaan ennemminkin hämäämään ja välttelemään suoraa konfliktia. On jossain määrin ehkä passiivisempi kuin länsimaiset toimijat, pyrkii käyttämään kaikenlaisia erilaisia asymmetrisiä lähestymistapoja ja suoran raa'an voiman käyttämisen sijaan. Missä ehkä on tiettyä perää, mut sitten samaan aikaan haluaisin korostaa sitä, että Kiina on kylläkin valtava maa ja on sitä aina ollut ja se kiinalaisen niinku sivilisaation älyllinen ja kulttuurinen monimuotoisuus, niin sinne mahtuu ja on aina vuosituhansien ajan mahtunut kyllä kaikenlaisia erilaisia älyllisiä virtauksia. Ja myöskin sotataidon piirissä. Eli useammin nostetaan siitä esiin vaan nää tietyt Sunzit ja Mao Zedongit, mutta tosiasiasa siellä on ollut monenlaisia erilaisia ajattelu traditioita päällekkäin ja sama pätee myös nykypäivään. Eli jos tarkastellaan sitä nykypäivän aivan tuoreinta kiinlaista strategista ajattelua tai käsitteistöä, mitä tässä teoksessakin yritetään kovasti tehdä, niin sieltä on kyllä tunnistettavissa vaikutteita tästä kiinlaisesta perinteestä sotilastrategisista käsitteistöä, missäs Sunzi nyt on keskeinen keskeinen ajattelijana, kyllä. Siel on myös paljon vaikutteita niinku marxismileninismistä ja Mao Zedongin ajattelusta, mutta näitä enemmän, huomattavasti enemmän ja keskeisempää on kuitenkin sitten, mistä eniten on ammennettu, niin on kyllä ihan tällöinen länsimainen sotataidollinen tai strateginen ajattelu ja strategiakirjallisuus. Mikä selittyy aika lailla hyvin sillä, että Kiina on, varsinkin kylmän sodan jälkeisellä ajalla, nähnyt Yhdysvallat sotilasstrategisena päävastustajanaan ja pyrkinyt vastaamaan sit Yhdysvaltojen uhkaan ja perehtynyt sitten suurella tarmolla nimenomaan tällö potentiaalisen vastustajansa ajattelutapaan ja sotilasstrategiaan.

Tommi Koivula: Se tosiaan kirjoitat paljon tästä kiinalaisen ja amerikkalaisen sotilasstrategian tai strategisen ajattelun vähän niinku vuorovaikutteisuudesta. Voitko sä vielä tarkemmin tavallaan avata? Tämä tuntuu olevan joku tärkeä teema tässä sun tutkimuksessa.

Matti Puras: Joo, joo. Se on tavallaan semmonen teemo, jota on yritetty siinä kirjassa viedä vähän niinku punaisena lankana läpi koko teoksen. Eli väitän siinä teoksessa nimenomaan, että Kiinan tällöinen sotilasstrategiaa on varsinkin kylmän sodan jälkeisellä ajalla kehittynyt tällöisessä vuorovaikutteisessa suhteessa Yhdysvaltojen sotilasstrategian kanssa. Ja se perustuu oikeastaan siihen, että niinku sanoin, niin kylmän sodan jälkeen, kun Neuvostoliitto lakkasi

olemasta, niin Yhdysvallat kohosi hyvin nopealla aikataululla Kiinan tärkeimmäksi sotilastrategiseksi uhkaajaksi. Ehkä myös laajemmin niinku eksistentiaaliseksi uhkaajaksi myös ideologian tasolla. Mutta sotilasstrategian kannalta ennen kaikkea niinkun keskeisimmäksi sotilaalliseksi uhkaksi. Eli Kiinassa alettiin tosissaan pelkäämään sellaista skenaariota, että mikäli tämä Taiwanin hallinto päättäisi ryhtyä jonkinlaisiin itsenäisyys... projekteihin ja Yhdysvallat tulis sitte Taiwanin itsenäisyyttä tukemaan omilla asevoimillaan, niin Kiina ei 90-luvun alun tilanteessa siellä mahtais oikein yhtään mitään. Ja tämä oli se heidän keskeisin sotilasstrateginen uhkakuvansa ja siihen Kiinan sotilasjohto on sitten systemaattisesti 90-luvun alusta lähtien ryhtynyt valmistautumaan. Ja mitenkä he siihen ovat valmistautuneet, niin he ovat yksinkertaisesti tarkkailleet mahdollisimman moniulotteisesti ja läheltä sitä, mitenkä Yhdysvallat käyttää sotilaallista voimaa, miten se taistelee. He ovat seuranneet Yhdysvaltojen käymiä konflikteja Persianlahdella, Jugoslaviassa, Afganistanissa ja pyrkivät näitten kautta sitten pääsemään siihen amerikkalaiseen strategisen ajattelun kiinni ja rakentamaan sillä sitten jonkinlaista vastavoimaa. Ja tähän tää mun mielestä se vuorovaikutteisuus perustuu. Eli kun nyt sanotaan 90-luvun alussa kiinalainen uhkakuva oli se, että Yhdysvallat tuo lentotukialusryhmänsä Taiwanin edustalle ja auttaa Taiwania irtautumaan Kiinasta, niin Kiinalaisessa ajattelussa lähdettiin kehittämään nimenomaan tähän uhkakuvana sitten vastavoimaa erilaisilla teknologisilla ratkaisuilla. Varmaan niinkun hyökkäyssukellusveneet, ydinkäyttöset hyökkäyssukellusveneet ja sitten nää viime aikoina paljon puhetta herättäneen etuja ballistiset meritorjuntaohjukset on jalostunut eräänlaiseksi vastareaktioksi nimenomaan siihen.

No nyt sitten 2000-luvulla tämä nimenomaan tämä informatisoitunut sodankäynti se ajattelu, mistä äsken puhuttiin, niin se on myös hyvin pitkälti omaksuttu amerikkalaisesta ajattelusta ja aivan sitten tuoreempaan, sanotaan 2020-luvulla nyt, kun Kiinassa on ryhdytty puhumaan sodan älyllistymisestä. Eli sota on kehittymässä tästä informaatioitumisen ja informaation herruuden aikakaudesta älyllistymisen aikakauteen ja älyn herruuden aikakauteen. Niin tämäkin ajattelu on hyvinkin suoraan löydettävissä Yhdysvalloista. Eli reagoi myös niinikään tämmösi samankaltaisiin ajatusmalleihin Yhdysvaltain puolella. Niin tätä se vuorovaikutteisuus tai systeemisyytys jopa tässä teoksessa karkeasti tarkoittaa.

Tommi Koivula: Joo. Tosi mielenkiintosta. Tällä hetkellä Euroopassa kovasti tai ainakin täällä Itä-Euroopassa niin katsosti kovasti Venäjän tilannetta ja Venäjän ikään kuin kansainvälisiä suhteita ja asemitumista. Venäjän johto on paljon puhunut siitä, että Kiina on heille tämmönen, niinku Kiinan asema on noussut paljon Venäjän silmissä ja Kiinan kumppanuus näyttäytyy hyvin tärkeältä Venäjän johdon silmissä. Niin oikeastaan kysymys siitä, että ku äsken puhuttiin amerikkalaisten roolista kiinalaisessa ajattelussa, niin miten sitten Venäjän tai venäläisen strategisen ajattelun ikään kuin merkitys tän päivän Kiinassa? Miten sä sitä luonnehtisit?

Matti Puras: Se on varsin vähäinen. Niinkun yllättävänkin vähäinen. Että voidaan sanoa, että Venäjällä tai silloisella Neuvostoliitolla oli Kiinan kansantasavallan perustamisen jälkeen, eli vuoden 1949 jälkeen ja sitä seuraavana noin 10 v:nä, niin tässä vaiheessa venäläisellä strategisella ajattelulla oli paljonkin merkitystä ja se toimi jossain määrin myös Kiinan sodan johdon esikuvana. Venäjältä omaksuttiin myös tai hankittiin tuolloin Kiinan oikeestaan koko sotilaskaluston tärkeimmät suorituskyvyt. Niinku lähtien lentokoneista panssarivaunuihin. Niin silloin Venäjä oli niinku merkittävä esikuva, mutta nyt sitten tänä aikakautena, mitä tässä kirjassa tarkastella eli kylmän sodan jälkeisellä ajalla, niin kyllä Venäjä on painunut aika lailla taka-alalle kiinalaisessa strategisissa laskelmissa. Kun Neuvostoliitto romahti, niin Venäjä ajautuu sekaannustilaan ja se ei näyttäytynyt Kiinalle enää millään tavalla oikeestaan niin kun sotilaallisena uhkana, eikä siitä erityisemmin tarvinnut välittää. Siltä saatiin ostettua heti kylmän sodan päättymisen jälkeen kyllä paljonkin paljonkin edistynyttä sotilasteknologiaa, mikä hyödytti Kiinaa paljon ja on saatu ostettua näihin päiviin asti, mutta ei se kyllä mikään älyllinen majakka Kiinalle noin niinku sotilasstrategisesti tai sotataidollisesti ole tällä aikakaudella ollu. Et kyllä se katse on ollu tiukasti Yhdysvalloissa. Ja mitä enemmän tää niinku suhde on muuttunu myös epätasapainosemmaksi Kiinan ja Venäjän välillä, että Kiina on vahvistunut taloudellisesti ja sotilaallisesti, niin sitä merkityksettömämmäksi Venäjä on kiinalaisille muuttunut oikeestaan minkäänlaisen inspiraation, edes niiku sotilasteknologisen inspiraation lähteenä, koska kiinalainen on sotilasteknologinen tietotaitoja ja osaaminenkin alkaa jo monissa asejärjestelmissä saavuttaa Venäjää ja monissa on epäilemättä menny jopa ohikin. Niin sanoisin, että ei ole enää pitkään aikaan kyllä toiminu Kiinalle mitenkään merkittävänä inspiraationlähteenä. Se on hyödyllinen ja mukava pohjoinen naapuri. Sil on sama vastustaja, Yhdysvallat. Sen takia sen kanssa voidaan olla kimpassa, mutta noin muuta siitä ei erityisemmin tarvitse välittää. Energiaa siltä saa myös paljon ja halvalla.

Tommi Koivula: Sä tosiaan, niinkun jo edellisissä vastauksissa tuli esille, niin sä maalaat varsin isoja kehityskaaria tästä kiinalaista strategisesta ajattelusta ja kirjoitat tässä tutkimuksessa, että Kiinan sotilastrategien kova ydin on kuitenkin matkan varrella pysynyt varsin vakaana. Niin oikeestaan tätä mä vielä haluaisin sulta kysyä, että mitkä on sellasia keskeisiä kiinalaiseen sotilasstrategiseen ajatteluun vaikuttavia voimia? Miten sä näät tän asian?

Matti Puras: Joo, se kova ydin on nimenomaan, se on pysynyt vakaana ja se on juuri tämä äskenmainittu Taiwaninsalmen ongelma. Eli tavallaan Kiina edelleenkin kolme 30 v kylmän sodan päättymisen jälkeen, niin varustautuu ensisijaisesti tähän konfliktiin, joka käytäsiin Taiwaninsalmella, mikäli Taiwan lähtisi tekemään jonkinlaisia peliliikkeitä itsenäistymisen suuntaan ja pahimmassa tapauksessa mikäli Yhdysvallat siihen apuun. Niin se on pysynyt kyllä tiukasti siellä strategisen ajattelun ytimessä kaikki nämä vuodet ja mitkä voimat siihen sitten vaikuttaa, niin on tämän perusongelman lisäksi se, että Kiinan poliittinen järjestelmä on myös pysynyt hyvin vakaana. Kommunistinen puolue on pysynyt vallassa vakaasti ja

kun siellä on johtaja sukupolvet vaihtuneet tänä aikana kolmesti, niin merkittäviä muutoksia mihinkään niinku strategisiin linjauksiin ei tänä aikana oikeestaan oo tehty. Uusi hallinto ku on noussu valtaan, niin se on ikään ku omaksunut edeltäjien ulkopoliittiset ja sotilastrategiset linjaukset. Ehkä kehittänyt niitä niinku omalta osaltaan, mutta ei oo millä tavalla erityisesti heilauttanut tätä perusongelmaa ja sama pätee myös tähän nykyiseen Xi Jinpingin hallintoon, joka nyt käynnistelee seuraavaa viisivuotiskauttaan.

Tommi Koivula: Eli Taiwanin-kysymys on pysynyt tiiviisti asialistalla. Maan poliittinen järjestelmä tai johto siinä on merkittävä jatkuvuutta. Nää on tällasia niinku vakauselementtejä. Toisaalta sä pohdit tässä tutkimuksessa myöskin sitä, että tässä kiinalaisessa strategisessa ajattelussa on tapahtunut tämmöistä evolutionääristä kehitystä ja tietynlaisia vaiheita tässä vuosikymmenten mittaan. Mimmosia vaiheita?

Matti Puras: Joo. Joo. Juurikin näin, että se kova ydin on siellä tähän niinkun ja tämmönen päätehtävä, mihin varaudutaan, se on siellä ja se on pysynyt vakaana. Mut samaan aikaan kuitenkin tapahtunut kehitystä ihan niinkun ajattelun tasolla. Sitten sitten voidaan tarkastella myös laajentumista uusiin toimintaympäristöihin ja kolmantena voidaan myös vähän laajentumista kerta kaikkiaan maantieteellisesti tänä tarkasteltuna aikana.

Eli kylmän sodan jälkeisen kauden aikana Kiinan sotilastrateginen ajattelu, sotastrateginen pää tavallaan käsite, sitä on muutettu kolmesti oikeastaan. No kahdesti periaatteessa. Mutta heti alussa, 90-luvun alussa tämä ensimmäinen Kiinan sotilasstrateginen ohjenuora, millä he kutsuvat virallisesti sotilasstrategiaa, niin se määriteltiin valmistautumiseksi korkean teknologian olosuhteissa tapahtuvaan sotaan suurvalta vastustajaa vastaa. No 2000-luvun alussa tämä korkea teknologian sitten täsmentyy, niinku puhuttiin äsken informatisoituneeksi teknologiaksi. Edelleen kuitenkin niin kuin alueellinen informatisoitunut konflikti suurvalta vastustajaa vastaan oli mielessä. Ja nyt sitten kolmantena kehityskaarena strategiaa... ei tän suhteen olla vielä niin kuin varsinaisesti muutettu, mut voidaan voidaan jo ennakoida tää niinku siirtyminen kohti tätä älyllistymisen vaihetta. Eli ällistynyttä alueellista konfliktia. Eli kehitystä on tapahtunu tässä aspektissa, että mitenkä teknologian rooli nähdään osana sodankäyntiä, mitenkä se on tarkentunut sitä korkeasta teknologiasta ensin informatisoitumiseen ja sitten nykypäivänä älyllistymiseen.

No tän lisäksi tosiaan Kiinan asevoimat on joutunut laajentamaan toimintaansa uusiin toimintaympäristöihin. Informatisoitumisen myötä erityisesti avaruustoimintaympäristö ja kybertoimintaympäristö tuli kysymykseen ja näihin liittyvien suorituskykyjä ryhdyttiin kehittämään varsinaisesti 12 luvun aikana. Tän lisäksi voidaan tunnistaa myös niinkun laajentuminen laaja-alaisen vaikuttamisen tavallaan sfääriin. Eli Kiina on 2000-luvun alusta lähtien myös, jälleen kerran myös

Yhdysvaltojen esimerkkejä emuloiden ni ollu kiinnostunu tämmösistä erilaisista laaja-alaisen vaikuttamisen mahdollisuuksista, informaatiovaikuttamisesta, psykologista vaikuttamisesta, jopa oikeudellisesta vaikuttamisesta ja tämän tyylistä menetelmistä ollut kiinnostunut. Kiinnostunut laajentamaan omaa ymmärrystään sodankäynnistä myös tämmösiin tehtäviin.

Ja sitte tosiaan viimeisenä voidaan nähdä niinku sotilasstrategian laajentuminen maantieteellisesti. Eli kun 90-luvun alkuvuosina, heti kylmän sodan päätyttyä, Kiinan sotilasstrategia oli varsin tiukasti orientoitunut ainoastaan Kiinan oman alueen ja sitten tän välittömän lähialueen operaatioihin, kiinalaiset puhuu itse lähimeristä ja lähimerien operaatiosta, niin vuosikymmeniin vierissä Kiinan talouden kasvaessa ja kiinalaisten taloudellisten intressien laajentuessa kaikkialle maailmaan, niin sotilasstrategia on myös joutunut tulemaan perässä. 2015 vuoden sotilasstrategiassa, asiakirjassa, Kiinan asevoimat tosiaan ensimmäistä kertaa avoimesti, että lähimerien lisäksi Kiinan asevoimat laajentaa toimintaansa niin sanotusti kaukaisille merille, eli kansainväliseen toimintaympäristöön, mikä on ihan tavallaan looginen seuraus siitä, että Kiinan taloudellinen ja poliittinen vaikutusvalta on laajentunut kauas Kiinan ydinalueitten ulkopuolelle. Tässä kaukaisen merien yhteydessä viime vuosina on alettu myös puhumaan arktisesta alueesta ja se nähdään myös ihan niinku keskeisenä laajentumissuuntana tai yhtenä tämmösen kaukaisen meren alueena, jonne Kiinaa kyllä kovasti kiinnostaa päästä operoimaan.

Tommi Koivula: No mä juuri olikin kysymässä seuraavaksi sitä, että näin niinkuin eurooppalaisesta näkökulmasta, suomalaisten näkökulmasta, niin miks meidän pitäis olla kiinnostunut tai miks tän pitäis olla meille relevanttia? Mutta tässähän tulikin jo viitteitä tavallaan siihen, että älyllistyneet Kiinan asevoimat, niin entistä paremmin ehkä pyrkivät ja myöskin kykenevät vaikuttamaan myöskin täällä päin maailmaa.

Matti Puras: Joo. Ainakin heillä niinkun on kova intressi laajentaa toimintaansa aina tänne Eurooppaan asti. Eli todellakin, jos nyt pysähdytään arktiseen alueeseen, niin Kiinanhan on sinne suunta on ihan virallisella tasolla jo osottanu selkeätä kiinnostusta. Vuonna 2018 julkaistiin tämä Kiina arktinen strategia -niminen asiakirja, jossa Kiinan hallitus ihan suoraan totesi, että tämä ilmaisuuta meitä kiinnostaa ja pyrimme sinne, rauhanomaiset tietenkin, laajentumaan ja koemme, että meillä on myös siellä tiettyjä turvallisuusintressejä, joita meidän pitää pitää mielessämme.

No hieman niinku painavampi äänenpaino on sitten löydettävissä Kiinan Maanpuolustuskorkeakoulun, meidän sisar yliopistomme uudessa oppikirjassa nimeltä sotilasstrategian tiede, jossa todetaan ihan suoraan, että arktinen alue ei ole ainostaan merkittävä, vaan se on Kiinan niinkun kansanvälisten intressien laajentumisen pääsuunta, jonne myös Kiinan asevoimien pitää pystyä lähitulevaisuudessa laajentamaan omaa toimintaansa. Niin kova tahtotila on päästä



arktisille alueille operoimaan. Sitä kautta Kiina mahdollisesti tulee koskettamaan meitä eurooppalaisia ja pohjoiseurooppalaisia varsin suoraan lähiaikoina.

No millä tavalla muilla tavoilla, niin kukaan ei varmaan voinu sivuuttaa näitä erilaisia laaja-alaisen tai hybridivaikuttamisen ilmiöitä, mitä Kiinaan on yhdistetty viime vuosien aikana lisääntyvästi. Eli erilaista tämmöistä hämäräperäistä vaikuttamistoimintaa erilaisten proxyjärjestöjen kautta on tunnistettu kaikkialla Euroopassa myös Suomessa, mikä mikä tulee ottaa huomioon.

Ja kyllä mä niinku kolmas on kolmantena pointtina nostaisin esiin myös Kiinan tämmösenä niinku sotilaallisena ja sotilasteknologisena innovaattorina, että siitä on tulossa kyllä hyvää vauhtia, jos kaikki menee niinkun Kommunistinen puolue on suunnitellut, niin kyllä Kiinasta on tulossa sotilasteknologisesti ja sotateollisuuden näkökulmasta hyvinkin merkittävä pelaaja lähitulevaisuudessa. Ja se tulee sitten taas, palataan taas tähän vuorovaikutteisuuteen ja vaikuttamaan siihen, miten Yhdysvallat tekee omia strategisia suunnitelmiaan, mikälaista teknologiaa Yhdysvallat kehittää ja kyl mä näen tässä tavallaan tämmösen nimenomaan systeemisen vuorovaikutuksen näitten kahden suurimman globaalin pelaajan eli oli Kiinan ja Yhdysvaltain välillä. Et kun he nyt alkavat keskenään kilpailemaan tämän planeetan herruudesta ja ryhtyvät kehittämään suorituskykyä siinä kilpailussa pärjätäkseen, niin ne vaikutukset sieltä tulee säteilemään kyllä tavalla tai toisella aina tänne Pohjois-Eurooppaan saakka.

Tommi Koivula: Joo, kiitoksia. Toi Kiinan kommunistinen puolue piti puoluekokouksessa tässä muutama viikko sitten. Mitä sulle jäi tästä käteen sotatieteilijänä?

Matti Puras: Joo, sitä seurattua suhteellisen läheltä ja tarkasti. Ja ehkä se, mikä siitä eniten jäi käteen oli se, et siitä ei jäänyt paljon mitään käteen. Et se oli äärimäisen jotenkin yllätyksetön kokonaisuus monessakin mielessä. Jos ei mennä näihin henkilövalintoihin, että ketä nyt nostettiin tähän Kommunistisen puolueen pyhimmästä pyhimpään (-) [0:25:43] pysyväiskomiteaan. Näitten henkilöitten arvaamisessa ei kukaan koskaan oo aiemminkaan onnistunu, niin ei ilmeisesti onnistunut tälläkään kertaa, mutta se tavallaan viesti, minkä sitten Xi Jinping tässä pitkässä monologipuheessansa esitti noin niin kuin yleisesti, niin se oli varsin yllätyksetöntä kamaa monessakin mielessä. Sillä ei mitään mullistuksia, merkittäviä mullistuksia ollut löydettävissä. Kansallinen turvallisuus siellä korostui selvästi ja ymmärrettävästi, mut niin on korostunut aina ennenkin. Ehkä yks mielenkiintoinen huomio oli se, että kun Kiinan kommunistiseen puolueen johto on aika lailla vähintään pari vuosikymmentä puhunu hyvinkin optimistisesti tai optimistiseen sävyyn siitä, että maailmanrauha on tämmönen historiallinen pohjavirtaus, syvä pohjavirtaus, jota ei oikein mikään voi pysäyttää ja historian rauhanvoimat ovat sodan voimia suuremmat ja Kiina on tämmösessä strategisen tilaisuuden aikaikkunassa niin kauan, kun rauhanvoimat vallitsevat. Niin tämä linjaus oli nyt sitten tämän vuoden puheessa muuttunut hieman synkempään

suuntaan. Eli Xi Jinping korosti kansainvälisen asetelman epävakautta ja erilaisia mustia joutsenia, jotka saattaa yllättää hetkenä minä hyvänsä ja tää strategisen tilaisuuden aikaikkunakin vaikuttaa nyt sitten olevan Kiinan näkökulmasta sulkeutumassa ja maailma on siirtymässä tämmöseen uuteen epävakauden aikakauteen.

Tommi Koivula: Kyllä, kyllä. Elikkä maailmanpolitiikka näyttää tämän tiedon valossa ehkä olevan siirtymässä tietyllä tavalla kilpailullisempaa tai jännitteisempään suuntaan.

Joo, me ollaan keskusteltu Matti Purasen tuoreesta kirjasta informaation herruus - Kiinan sotastrategia ja sodankuva kylmän sodan jälkeisellä aikakaudella. Tämä erinomainen julkaisu, niinku muutkin Maapuolustuskorkeakouulun julkasut on ladattavissa Doria-julkaisuarkistosta ilmaiseksi osoitteesta [www.doria.fi](http://www.doria.fi). Mutta tässä vaiheessa Matti, parhaat kiitokset haastattelusta.

Matti Puras: Eipä mittää. Kiitos.

[musiikkika]